

SZÁSZVÁROS ÉS VIDÉKE

POSTUL DE CENZURA DEVA.

TÁRSADALMI, SZÉPIRODALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP.

Cenzurat: IOAN NICULA.

Előfizetési árak:
 Egész évre — — — 20 kor. Negyed évre — — — 5 kor.
 Fél évre — — — 10 — Egyes szám ára — — — 40 fill.
 Nyiltér soronként 3 kor.

Laptulajdonos és felelős szerkesztő: Ifj. Szántó Károly.
 Kiadóhivatal: Szászvárosi Könyvnyomda R.-t.
 ——— Megjelenik minden vasárnap. ———

A lap szellemi részét illető közlemények a szerkesztőséghez,
 a pénzküldemények és hirdetések a kiadóhivatalhoz küldendők.
 Kéziratok nem adatnak vissza.
 Hirdetések árszabály szerint, többszöri hirdetésnél árkedvezmény.

A román kormányzótanács

által elkészített s törvényre emelt agrárreform.

(Folytatás és vége.)

A leltárnak megváltása szabad egyezkedés tárgyát képezi.

A mennyiben az átvevő falusiak nem rendelkeznének a kiegyezett leltári megváltási ár összeggel, a bank ezt is hitelezni köteles.

29. §.

A kisajátításnak alávetett birtokokra vonatkozó haszonbérleti szerződések a falusiaknak átadott területekre nézve nyomban és teljesen megszűnteknek tekintendők, a haszonbér megfelelően leszállítandó létszen enélkül, hogy a bérbeadó és bérlő között, avagy ugyanezeknek a falusiakkal és a bankkal szemben a jelen törvényben meghatározott jogigényeken kívül más igényeik lehetnének.

30. §.

Ha a kisajátítandó terület tekintetében előforduló vita véglegessn eldöntetett, a négyes bizottság megállapítja a földben részesülőknek névsorát és a részesedési mértéket.

31. §.

A kisajátítandó földek, illetve birtokok felfognak daraboltni kikerekítő, egész és telepitési telkekre, a földkiosztást ugyancsak a megyei bizottság fogja végezni. A 33. §. értelmében jogosultak, ha a négyes bizottsági határozattal nincsenek megelégedve, nemkülönben az Agrár-Bank is 15 napok alatt a felső tanácshoz felebbezéssel élhetnek, ez utóbbi pedig véglegesen dönt.

32. §.

A telkek, helyesebben a kiosztandó területek a részesülőknek munkaképessége, azoknak anyagi tehetsége, a földnek minősége és ára és végül a helyi viszonyoknak megfelelően fognak kiosztatni.

33. §.

A földmivelő parasztok a következő rangsorban részesülnek a földből:

1. Azon családfelek, cselédek és gazdasági munkások, akik mozgositást megelőző legutolsó két éven át és amennyiben leszereltek, a kisajátítás ideje alatt is dolgoztak a kisajátított birtokon és a háboruban rokkantakká lettek, azonban családjaikkal együtt képesek megművelni a földet. Ugyanezen tekintet alá soroltnak az özvegyek és a háboruban elesetteknek családjai, ha rendelkeznek a most felsorolt képességekkel.

2. Azon gazdasági cselédek és munkások, családfelek, kik a legutóbbi két esztendőn át és a kisajátítás ideje alatt, ha leszereltek is dolgoztak a kisajátított területen, ha a háboru alatt katonai szolgálatot teljesítettek, jól lehet nem rokkantak.

3. Mindazon családfelek, kik a háboru alatt rokkantokká váltak, de családjaikkal együtt képesek a földet megmunkálni. Ugyanezen tekintet alá esnek a háboruban elesetteknek özvegyei és családjai is.

4. Mindazon családfelek, kik a háboru tar-

talma alatt katonai szolgálatot teljesítettek, de nem rokkantok.

5. A nőtlen férfiak, ha a háboru alatt rokkantakká lettek, azonban képesek a föld megmunkálására.

6. A nőtlen férfiak, kik részt vettek a háboruban, de nem rokkantak.

7. A kormányzótanácsnak rendelet folytán mozgositottaknak családjai.

8. A kivándoroltak, ha visszatértek, illetve családjaik, ha nincsen más fentartójuk.

9. A háboruban részt nem vett családfelek.

10. A háboruban katonai szolgálatot nem teljesített nőtlen férfiak. Az egyenjogosultak közül elsőbbséggel bírnak a nagyobb családdal rendelkezők, családtagoknak lévén tekintendők az ezen családfelel által eltartott összes tagok, tekintet nélkül arra hogy törvényes ágon rokonok, örökbe fogadottak-e avagy sem.

Nem jöhetnek számításba mindazok, kiknek öt holdnál nagyobb kiterjedésű birtokuk van, csakis az 1—10. pontok alatt felsorolt igényjogosultaknak teljes kielégítése után. Azok, kiknek birtoka öt holdnál kisebb, csakis akkora területre tarthatnak igényt, amekora az öt holdig való kielégítéshez szükséges és csakis akkor, ha az ezen csoportbeli teljesen vagyontalan egyének kielégítették.

34. §.

Az előző szakaszban felsorolt egyének közül előnyben részesülnek azok, kiknek semmilyen földjük nincsen, avagy igen kevés földjük van, feltéve hogy rendelkeznek az ezen törvényben megkívánt kellékekkel.

35. §.

Az első szakasz 3. és 4. pontjaiban meghatározott céloknak megvalósítása érdekében és a 4. és 9. §-okban jelzett esetekben a községi elöljáróságok kötelesek előlegesen kiesszközölni az ezen §-okban irt és a földmivelésügyi osztály által megadandó beleegyezést, valahányszor e tekintetben egyéni kérvényezések érkeznének be, vagy pediglen az ez irányban kedvezményezést magán az elöljáróságok tennék meg.

Az iparfejlesztés indokából előterjesztett hasonló különleges kisajátítási kérvényezések esetén az előzetes engedélyt célzó beadványhoz csatolandó létszen az iparfelügyelőnek és a kereskedelmi és iparkamarának véleménye is. Annak meghatárolása, hogy egyes helységek ipari, bánya és fürdőközpontoknak tekintessenek-e vagy sem, a földmivelésügyi rezort által esetről-esetre történik, aki az ipari, jóléti és pénzügyi rezortokkal egyetértésben dönt, elbírálván egyszersmind, mégpedig érdemben az előzetes engedélyt tárgyzó kérvényt is.

A földmivelésügyi rezortnak engedélye alapján a 2-ik fejezetben felsorolt rendelkezések értelmében kell eljárni.

36. §.

Ha a falubeliek kielégítése után felesleges föld marad, a felsőbb tanácsnak joga leend, hogy ezen törvény 2. §-ának első pontja értelmében újabb középirtokokat és mintagaz-

daságokat létesítsen, ez utóbbiakhoz igényük van mindazon egyéneknek, akik különleges készséggel vagy már beigazolt gyakorlati ismeretekkel rendelkeznek.

Hasonlóképen jogában áll a felső tanácsnak 2-ik §. 2-ik pontjának b.) pontja értelmében hogy a parochiális sessiókat kiegészítse és öt holdnyi kiterjedésig kihatározzon oly területeket, amelyek a falusi elemi iskolák részére létesítendő kis mintagazdaságok céljaira alkalmasak.

37. §.

A kisajátítás tárgyát képező földbirtokhoz igényt tarthatnak mindazon községeknek lakói, mely községek földrajzi elfekvésük következtében rá vannak utalva ezen birtokra és tekintet nélkül arra, hogy a birtok mely községnek a határára terül el, sőt a községi határnak előnyösebb kibérlése és a jogosított kérelmek teljesíthetése céljából a községek között birtokcserék is helyet foghatnak. Ép így oly esetben, ha a tulajdonos egész birtokát felajánlja, a törvény szerint öt megillető és a kisajátítás alól mentes terület kiadható neki más helyt, vagy ugyanabban a községben vagy más községben ott, ahol erre alkalmas terület van.

38. §.

1930. évi január hó 1-ig a falusiaknak kiosztott birtokok élők közötti átruházás tárgyát nem képezhetik, meg nem terhelhetők, kivételével az Agrár-Bank követeléseinek.

39. §.

Nem részesíthetők sem földbirtokban, sem bérletekben azok akik a román állammal szemben árulást követtek el, ha ez bíróságilag megállapított, továbbá mindazok, kik a kormányzó tanács fegyverbehívási parancsának nem tettek eleget, vagy a hadsereg kötelékéből megszöktek, a gyenge elméjük es mindazok, kik bármi okból gondnokság, avagy meghoszabbított gyámság alatt állanak és végül azok akiket a megyei bizottság érdemtelenekeknek nyilvánít, legalább három szavazattal a négyből, titkos ülésen.]

A megyei bizottság egyedenként fog dönteni az érdemtelenség kérdésében mindazon egyéneket illetően, akikről bebizonyosodik, hogy a közigazgatási hatalomnak a kormányzó tanács részéről való átvétele óta loptak, raboltak, gyujtogattak, embert öltek, vagy pediglen idegen értékeket, vagyontárgyakat jogtalanul tartanak meg birtokukban és a jelen törvény kihirdetésétől számított 60 napok alatt ezen vagyontárgyakat nem juttatták vissza a jogos tulajdonosnak, nem jelentették be a községi elöljáróságnak, nem helyezték az államnak rendelkezése alá.

A megyei bizottságnak a földkiosztásban való részesülést tárgyzó határozata ellen 15 nap alatti fellebbezésnek van helye még pedig a felső tanácshoz.

A megye gazdasági tanácsa köteles előterjesztést tenni a megyei bizottsághoz, hogy fossa meg a kapott birtokból azt, aki nem munkálja meg, hacsak rajtuk kívül eső okok

nem gátolják ebben. A megyei bizottság e részbeni határozata ellen 15 napok alatti fellebbezésnek van helye a felső tanácshoz. Az ekként elvont terület a kisajátítási alaphoz fog csatoltatni.

III. FEJEZET.

A kisajátítási árak megfizetése és az ingatlanoknak az új birtokosok által történendő megváltása.

40. §.

A birtoknak megváltása és a kisajátítást szenvedett birtokosoknak kármentesítése a külön törvény által létesített Agrár-Bank által fog eszközöltetni.

41. §.

A kisajátítást szenvedett birtokos az őt megillető árösszeget államkötvényekben kapja meg, ezek 5%-ot kamatoznak, 50 év alatt váltatnak be, névértékük a fizetés alkalmából a valóságos értéket jelzi, így számíttatnak és 10 évre vinculálhatnak.

42. §.

A megváltási kötvények csakis a birtoknak átvétele és a kisajátítási árak végleges meghatározása után fognak a jogosultaknak kiszolgáltatni.

43. §.

A tulajdonos köteles kötvényeit a bank pénztárától, vagy az erre kijelölt más helyektől személyesen átvenni. A bank köteles a kiutalásról a tulajdonost ajánlott levélben értesíteni.

44. §.

A kiszolgáltatáskor az átvevő tartozik a bank kívánalmára személyazonosságát, esetleg felhatalmazványát közokirattal igazolni.

45. §.

Ha az ingatlant jelzálog tartozások terhelik, az általában megvan terhelve, a bank az egész kisajátítási árat visszatartja és értesíti a telekkönyvi hatóságot, kérvényezvén, hogy a fennálló törvények értelmében a bekebelezett követelések felett sorrendi tárgyalás ejtessék meg. A bíróságnak kiutaló végzése alapján az Agrár-Bank a jelzálogos hitelezőket készpénzben fogja kielégíteni. A netalán előlegeesen megfizetett de be nem kebelezett hasznbér a bekebelezett terhek után fog közvetlenül soroztatni.

46. §.

Mihelyest a kisajátítási ár véglegesen megállapított és a részesülők birtokba léptek, az Agrár-Bank kifogja számítani az ingatlanoknak eladási árát és azt kiveti az új birtokosokra.

48. §.

Az Agrár-Bank az átadott ingatlanok árának biztosítására más óvadékot nem követelhet, mint az illetőnek személyes felelősségét és az átadott ingatlanra való jelzálogi bekebelezést.

49. §.

A kisajátítási munkálatoknak és a földkiosztásnak előmozdítása céljából 25 millió lelt bocsájt az Agrár-Banknak rendelkezésére, még pedig kamatmentesen. Az állam 35% erejéig járul hozzá azon ingatlanok vételárához, melyek az anyagi eszközöket nélkülözőknek adatnak, hogy gazdálkodásukat megkezdhesék. Az ezen segélyben való részesítés kérdésében esetről-esetre a megyei bizottság fog határozni, 15 napi fellebbezés esetén pedig a felső tanács. A telepítéseknél az állam minden esetben 25%-kal járul hozzá a vásárlási ár összegéhez.

51. §.

A jelen törvény kihirdetésétől számított 6 év alatti kisajátítatlanul maradt területek kisajátítatlanok maradnak, és nem képezhetik

ujbóli kisajátításnak tárgyát még az esetre sem, ha kiterjedésüknél fogva meghaladják a birtokost megillető maximumot, illetve mentességet élvező maximumot, csakis a 4. §-ban foglaltak értelemben és az abban megjelölt célokra létszen a kisajátítás folytatható 12 évig ezen törvény alapján.

A connaughti herceg — a magyar trón jelöltje.

Az „Aradi Közlöny“ írja: Bukarest. Bécsi lapok budapesti értesülése szerint a magyar fővárosban rohamosan erősödik a royalista mozgalom élén Heinrich, Lovászy és báró Solymossy állanak. A magyar trón várományosaként elsősorban a connaughti herceget emlegetik, a ki közeli rokonságban áll egy Festetich-gróffal. Más kombinációk a román királyt, a szerb régenst, Otto habsburgi herceget, Károly volt fiát és József főherceget tekintik a magyar trón jelöltjeként.

Amerika az orosz és német bevándorlók ellen.

New-York, nov. 4.

A „New-York Herald“ írja: A washingtoni képviselőház előtt egy törvényjavaslat fekszik, amely a németeket és oroszokat kizárja az Egyesült-Államokból. A javaslat szerint nincs célja, hogy-e két faj Amerikába vándorolhasson. Ezzel szemben nem fognak akadályt gördíteni a szövetségesek polgárainak bevándorlása elé. Mr. Lansing államtitkár kijelentette, hogy ő mindennemű bevándorlás megakadályozása mellett van, míg a kongresszusnak nincs alkalma ebben a kérdésben a végleges irányelveket megállapítani.

Dr. Dávid Kornél.

F. hó 1-én délután megdöbbenő szomorú hír járta be városunkat: dr. Dávid Kornél orvos, városi tisztifőorvos rövid pár napi szenvedés után 40 éves korában váratlanul elhunyt.

A közszeretben és tiszteletben álló orvos halála általános és mély részvételet keltett. Az elhunyt úgy is mint orvos, úgy is mint magánember általános közkedveltségnek örvendett. Munkabírása, munkaszeretete határt nem ismert s betegeinek nagy száma őszinte sajnálattal siratja az ő gondos, odaadó orvosát.

Dr. Dávid fia volt néhai Dávid Dániel városi tanácsosnak, — érettségi bizonyítványát a helybeli Kunkollegiumban szerezte meg. Egyetemi tanulmányai után itt telepedett le s azóta szorgalmával, tudásával, előzőkeny modorával tisztos pozíciót vívott ki magának. A háboru alatt katonai szolgálatot is elismeréssel teljesített.

A férfikornak delén ragadta őt el a kérlelhetetlen halál közülünk. Felesége, négy szép kis árvája siratja őt, az övéiért vasszorgalommal dolgozó, hű és gondos férjet, édes apát.

A család mély gyászában nemcsak

a rokonság, a közeli és távoli barátok és ismerősök, hanem az egész város és környék lakossága vallás és nemzeti különbség nélkül őszintén osztozik.

Temetése f. hó 3-án délután ment végbe a görög-keleti egyház szertartása szerint. Az a szeretet és tisztelet, amely őt környékezte életében, impozánsul nyilatkozott meg a temetésnél, amelyen a hivatalokon, testületeken kívül a város társadalmának minden rétege óriási számban vett részt. A koszorúk sokasága borította el koporsóját s kevés szem maradt szárazon a felette tartott bucsubeszédék alatt.

Az orvosi kar, a város, a társadalom egy értékes munkását veszítette el benne. Emlékét sokan és sokáig fogják kegyelettel megőrizni!

Szeretet.

Oh, ne fukarkodj' szived melegével
S a mennyit adhatsz, adj a szeretetnek!
Az évek — mint egy tüneményes álom
Árnyékcsoportja — gyorsan el-lebegnek,
S mit adsz, ha majd csak hült hamuja reszket
Egykor vidáman égő tűzhelyednek?
Elhidegül az ifjuság, az élet,
És nem lesz nálad senki sem szegényebb.

Mert óh, romok között borongni némán
És emlékezni — gazdaság-e hát?
Láthatsz-e mást a legragyogóbb multban,
Mint földerithetetlen éjszakát?
Nem azt, nem azt látod, mit elvesztettél:
Csak a dult édent, a romot magát,
S mint hogyha szörnyű terhek sulya nyomna:
Zuzot lélekkal hullsz a drága romra.

Szeresd, szeresd, ki szivét hozza hozzád
S öleld szivedre, a ki hön szeret!
Tudod, mi tartja fen a nagy világot!
A szeretet, csupán a szeretet!
Ha ez nem élne, ez nem járna köztünk:
Mi sem járnánk — csak örvény s rom felett.
A gyűlölet az örök éj maga,
Villáma van, de nincsen csillaga.

Szeress, szeress nagyon! s ha látod is, hogy
Milyen sok álság, bűn van a világba':
Ne csügedj! nézz csak fölfelé, a fénybe,
És törj a porból tisztább ideálra,
Annak, ki másokért él, a mig élhet,
A sirban nem lesz zord az éjszakája;
Ugy látja: mélyén egy-egy csillag ég
S mintha az árnyon át — hajnallanék...

Endrődi Sándor.

NAPI HIREK.

— **Esküvő.** Serestély Béla államvasuti tisztviselő, lapunk ékestollu munkatársa f. évi október hó 25-én tartotta esküvőjét özv. Geiger Edéné, Böhm Gizellával Piskin. Gratulálunk!

— **Előléptetés.** Pap Ferenc helybeli pénzügyi felvigyázó a napokban szemlésszé neveztetett ki jelenlegi szolgálati helyén.

— **Pályázat árvaházi felügyelőni állásra.** Aradváros polgármestere november 12-iki határidővel pályázatot hirdet a városi árvaháznál november 15-én betöltendő felügyelőni állásra. A pályázóknak legalább négy polgári iskolai végzettséggel kell birni. A kérvényeket a polgármesterhez címezve az árvaházi igazgatóhoz kell benyújtani aki megadja az összes felvilágosításokat.

— **Képviselőválasztás.** A napokban meg-ejtett képviselőválasztáson Szászvároson dr. Vlád Aurél pénzügyminiszter, Romoszon Mota János lelkész, Algyógyon pedig dr. Boca Romulus helybeli polgármester választatott meg képviselőül.

— **A kolozsvári román nemzeti színház ügye.** Az „Ujvilág“ írja: A kolozsvári nemzeti színházban lázas munka folyik. Feste-nek, takarítanak, rendeznek, a próbák javá-ban folynak a színház megnyitására. Pop László, operai igazgató kérdésünkre kijelen-tette, hogy december 1-én most már visszavonhatatlanul megnyílnak a színház kapui. December hóban csak drámai előadásokat fognak tartani, január 1-én pedig megkezdik az operai előadásokat is. Hosszas tárgyalá-sok után sikerült leszerződtenni Tango Egis-tót, aki hosszú időn át a budapesti Opera-ház első karmestere volt. Az olasz szármá-zású Tango lesz a zenei igazgató. Az összes drámai és operai tagok száma felülmúlja a kétszázat. — Műsoruk véglegesen még nincs megállapítva.

— **A bankjegyforgalom emelkedése és a régi monarchia államai.** A „Keti Ujság“ írja: Az Osztrák-Magyar Bank folyton emel-kező bankjegyforgalma az érdekelt államok-nál érthető idegességet kelt. Ausztriában és Magyarországon egyaránt sürgetik az önálló jegybank felállítását és miután ez márol-hó-napra nem lehetséges, olyan intézkedést kér-nek, amelyből kitűnik, hogy a bankjegyforga-lomból mennyi esik az egyes államokra. Ez ügyben ma a „Neue Freie Presse“ ezeket írja: Tekintettel a jegybank heti kimutatására, amely szerint a volt dunai monarchia valamennyi ál-lamában 48·3 milliárd korona értékű bank-jegy van forgalomban, az a követelés merült fel, hogy azoknak a bankjegyeknek a forgal-mát, amelyekért Ausztria egymaga viseli a terhet, külön mutassák ki. Ezt a követelést a jegybank a legközelebbi alkalommal teljesíteni fogja. Egy-két hét múlva megjelenik az a ki-mutatás, amely külön számol be az egész bankjegyforgalomnak Ausztriára eső részéről. Jól értesült körökben azt hiszik, hogy az osz-trák bankjegyforgalom jelenleg 9—10 milliárd korona között mozog. Ez nem egészen ötöd-része a forgalomban levő teljes összegnek, a mely a volt monarchia területén alakult vala-mennyi állam között oszlik meg.

— **Értesítés.** A hunyadmegyei gazdasági felügyelőség 378—919. számú értesítése alap-ján tudomására hozom az érdeklődő közön-ségnek, hogy az algyógyi földművelő iskolá-nál faj kan, koca és malacok kaphatók. A venni szándékozók forduljanak közvetlen a fentebb említett iskola igazgatóságához. Déva, 1919. október 31. Dr. Pocol, polgármester.

— **A dévai Izraelita Hitközség gyűlése.** M. hó 26-án, vasárnap 4 órakor tartotta meg a dévai Izraelita Hitközség rendes évi köz-gyűlését a hitközség tanácstermében. A gyű-lés kiemelkedőbb pontja a tisztújítás volt. A régi vezetők helyére újak kerültek. A hitköz-ség Dr. Schulhof Zsigmond elnök helyébe egyhangulag Dr. Szegő Ernő orvost választotta, aki elnöke székfoglaló beszédében han-gosan tiltakozott azok ellen a vádak ellen, amelyekkel a háboru következtében a zsidó-ságot vádolják. A második főbb pont volt a hitközségnek az Erdélyi Zsidó Nemzeti Szö-vetséghez való csatlakozása, melyet Dr. Leit-ner Mihály indítványára a gyűlés egyhangu-lag elfogadott. Az ujonnan megválasztott ve-zetőség a következő: Elnök: Dr. Szegő Ernő, alelnök: Fenichel Simon, pénztárnok: Mahler Manó, ellenőr: Breier Sándor, ügyész: Dr.

Laufer Árpád, házgondnok: Roser Miksa. Uj választmányi tagok: Diamantstein Jakab, Wer-ner Rudolf, Seiger Gottlieb, Schne Weiss Her-mann és Grünwald Ferenc. Póttagok: Hoch-menn Jakab, Laufer Vilmos és Kaisler Lajos.

— **Ausztriában megindul a munka.** Lyon, nov. 5. Bécsből jelentik, hogy a szövetsé-gközi bizottság, mely a császári palotában helyezkedett el. Mancléri tábornok elnökle-te alatt erősen munkához látott. A bizottság meg-liallgatta Bécs nagy gyártelepeinek igazgatóit és azokról a módokról és eszközökről tanács-kozott, amelyek a munka mielőbbi megkez-dését teszi lehetővé. A bizottság Ausztria kü-lömböző vidékeinket képviselőivel tárgyalt a főváros ellátásának kérdéséről.

— **A vasutasok szolgálaton kívül nem viselhetnek egyenruhát.** Az „Aradi Köz-löny“ írja: A vasutasok hivatalos lapjának legutóbbi Aradra érkezett száma közli azt a rendeletet, mely a vasutasoknak megtiltja szol-gálaton kívül az egyenruha viseletét. A ren-deletet azért adták ki, mert egyesek hivatalon kívül vörös sapkát viseltek és karszallagot, mások rangjuknál magasabb jelvényeket hor-danak. Sőt előfordultak olyan esetek is, hogy teljesen jogtalanul hordanak egyesek forgalmi egyenruhát, vagy oly egyenruhát, amely sem a Cfr., sem a Máv. utasításaiban nincsenek előírva. Az aradi üzletvezetőség és állomás-összes vasutasaival közölték, hogy a jövőben ilyen kihágásokat a legszigorúbban fogják megbüntetni.

— **Főzik már kivitelre a cseh sört.** A cseh-szlovák élelmezési minisztérium tizen-négyezer vasuti kocsit árpát utalt ki a sör-gyáraknak sörgyártás végett és nyolcezer kocsit árpát a malátagyáraknak. Később növelni fog-ják a kiutalt mennyiséget, hogy a sörgyárak és a malátagyárak újból megkezdhesék a ki-vitelt, mert mindazokból az országokból ren-deltek már cseh sört, amelyek a háboru előtt sört és malátát importáltak Csehországból.

— **Huszmillió áldozata volt a spanyol járványnak.** A „Matin“-ben Laumonier statisztikus a következő összeállítást közli a spa-nyol járvány pusztításáról, amely tizennégy hónap alatt végigszárguldott az egész világon, megtizedelve az egész emberiséget. A statisztikai adatokból először is kiderült, hogy nem Európában dühöngött a járvány a legnagyobb

erővel. Az Egyesült Államokban a népesség 30—40 százaléka keresztületesett a spanyol-betegségben s a halálozás aránya 6 százalék volt, ami két milliónál több halottat jelent. E-zel szemben az Egyesült Államoknak az egész háboruban mindössze 75·000 halottja volt. Dél Amerikában, Afrikában és Ausztráliában kü-rülbelül ugyanilyen erejű volt a járvány pusztítása, amely azonban leghevesebben Ázsiá-ban dühöngött. Norman Wihts számítása sze-rint magában Indiában több, mint hatmillió halottja volt a járványnak. Összegezve az ered-ményt, a tizennégy hónapig tartó járvány kü-rülbelül huszmillió embert ölt meg, vagyis az egész emberiségnek egyhetvened részét.

— **A papírpénz világrekordja.** Egy nev-yorki pénzügyi szaklap kimutatása szerint a tizenöt főhatalom által kibocsátott papírpénz-összege 275 milliárd volt, 1914. augusztus óta 50 milliárd emelkedéssel. E rengeteg pa-pírpénznek a névértéke 500 millióval több, mint valamennyi arany és ezüstnek, amit 427 esztendő, vagyis Amerika felfedezése óta az összes bányákból termeltek. Ezenkívül ma még 500 milliárd értékű bon vagy obligáció van forgalomban, amiket szintén a háboru öt esztendeje alatt bocsátottak ki. Az egész világ nemzeti adóssága, mely a háboru kezdetén 250 milliárd volt, ma tizenháromezer milliárd.

— **A belga királyné az oroszlan ketrecben.** Az „Ujvilág“ írja: A „Daily Chro-nicle“-nak jelentik New-Yorkból, hogy Erzsébet belga királynő egy oly jelenetnek volt a hősnője, mely igen könnyen végzetes kimene-telűvé válhatott volna. Albert királynak és ki-séretének társaságában Josemit falut látogatta meg Kahorniában. Az álatkert igazgatójánál egy ketrecben egy hatalmas himoroszlán volt. A királyné cukrot adott a sivatag királynak és gyöngéden megsimogatta a rácson keresz-tül, azután hirtelen, mielőtt valaki is megaka-dályozhatta volna, benntermett a ketrecben. Ebben a pillanatban, az eddig oly szelid állat morogni kezdett és nem a legártatlanabb in-tenciókkal a felséges asszony felé közeledett, aki anélkül, hogy lélekjelenlétét elvesztette volna hátrálva oly gyorsan kiosont, hogy a megdöbbsent jelenlétük be sem avatkozhattak. Azután mosolyogva ölelte meg királyi férjét, kinek az arca a nagy ijedségtől szinte el-torzult.

— **Az élet meghoszabbításának titka.** Voronov párisi tanár egy ujságírónak tett rész-letes nyilatkozatában megerősíti azt a hirt, hogy az élet megifjítására, illetőleg meghosz-zabbítására nézve tett kutatásai komoly ered-ménnyel jártak. Az emberi élet számára fon-tos szervek közt a mirigyek és nélkülözhetel-enek. Egy mágnesek a szerepével bírnak, melynek szikrája termelő ereje: maga az élet. Ezek közt a mirigyek közt Voronov olyanokat fedezett fel, amelyet erő, energiát, kitartást biztosítanak és megifjító hatással vannak. Az emberi szövet vastagságában fedezte fel őket, ezért nevezi közti mirigyeknek. A tudós száz-husz igen vén kossal kísérletezett és vala-mennyinél teljes sikert ért el. Megcsinálta az ellenpróbát is: egy 14 éves kóst (megfelel egy 80 éves embernek) még jobban megvé-nített, úgy, hogy már egészen közel volt a kimúláshoz, beoltott a közti miriggyel és két hónapra rá az újra ruganyos és vidám lett: megfiatalodott. A kísérlet sikerét az emberre nézve is feltétlenül biztosnak tartja. Hülye em-bereknek egy majom mirigyének a beoltásá-val visszaadta az értelmüket. Egy hetven éves ember, a beoltás után visszanyerheti harminc-éves fiatalágát. Sajnos, kevés majom áll ren-delkezésre ahhoz, hogy velük embereket ifjít-son meg. De idővel ez is meglesz.

— **Házasság.** Májer Sámuel helybeli közismert szállító m. hó 28-án tartotta meg esküvőjét Algyógyon Hirsch Regina dicsőszentmártoni urnővel.

— **A vonatok érkezése Szászvárosra.** Aradról a 608. sz. szvonat éjjel 12 ó. 01 pkor. Tövisről a 615. sz. szvonat éjjel 1 ó. 15 pkor. Aradról a 606. sz. gyvonat reggel 5 ó. 37 pkor. Brassóból a 605/a. sz. gyvon. este 7 ó. 53 pkor. Ezenkívül a vonatigazgatóság legközelebb közlekedtetni fogja: Aradról a 610. sz. személyvonatot, érk. d. u. 2 ó. 04 pkor, Tövisről a 609. sz. személyvonatot, érk. d. u. 1 ó. 29 pkor. Az eddigi „Simplon-express“ most Temesvár, Lugos, Orsován át közlekedik. A 605/a és 606. sz. rendes gyorsvonat Arad—Brassó között közlekedik, azon I.—II. oszt. gyorsvonati jeggyel bárki utazhatik, kedvezményre jogosultak kedvezményüket érvényesíthetik, illetve élvezhetik.

— **Majom- és kecskeszőr a legújabb nődivatban.** A legújabb divatos ruhaszegély, mely az eddigi rojtokat pótolni, illetve felváltani van hivatva — akár hiszik, akár nem — a majom- vagy kecskeszőr, amely egész vékonyan kifésülve mintegy finom rojt a legújabb ruhák hajtására és ráncaira szegély gyanánt szolgál. Sokszor ezekből a legújabb szőrojtókból kis bojtokat csinálnak, vagy művésziösen összehuzva himzés alatt képeznek belőlük diszitéseket, melyek különösen selyem és bársony ruhákon érvényesülnek nagyon jól. A majomszőrme mint egész garnitur is látható már az elegáns világban a selyem és bársony felső kabátokon. Legtöbbször feketeben, míg a kecskeszőr fehérben, többféle szürkében. A zsur-ruhákön továbbra is divatban marad az asztrachán. A kalapdivatban télire is megmarad a fehér iránti előszeretet.

Téli fehér kalapokat készítenek bársonyból, plüschből, ugynevezett cylinderselyemből. Berlinben nagy feltűnést keltett Toelle Carolának, a berlini Deutsches Theater művésznőjének, legújabb kalapdivatkreációja: egy puha, szeles, barna, bársonyból készült forma egy nagy rózsaszínű kócsagtollal. Ebben a kalapviseletben a művésznő sok követőre talált.

Copie.

Rog comunicati urmatoarele desmintiri in unele ziare din vechiul regat au aparut stirile alarmante privitoare la Banat colportand zvonul ca in Banat ear fi ivit miscari de separatism tinand la deslipirea de Transilvania si partele ungurene in baza informatiunilor luate din Banat si din loc competent aceste stiri cadit tendentioase miscare electorala decurge in Banat ca si in Transilvania si partile ungurene in mod absolut normal si linistit toti candidati din Banat afara de un singur cerc chiar si cei neoficiali apartin partidului national roman aceasta dovedeste sentimentul de absolute solidaritate a populatiei din Banat si a reprezentantilor ei. — Dircul de presa al C. D. R.

VIDÉKI

előfizetőinket tisztelettel kérjük, hogy hátralékaikat beküldeni, előfizetéseiket postafordultával megújítani sziveskedjenek, mert ellenesetben — legnagyobb sajnálatunkra bár — kénytelenek leszünk lapunk további küldését jelen számmal beszüntetni.

Kiváló tisztelettel:
A kiadóhivatal.

Cimbalom és zongora bérbe kerestetik. Cim a könyvkereskedésben.
70 1-3

Ruha-varrást és átalakítást elvállal és szives pártfogást kér özv. Szolga Józsefné, Schuster-u. 10. sz.

Eladó egy Wiese-féle egy ajtós, 3 záros, trezoros pénzszekrény. Bővebbet Binder gyógyszerésznél Szászváros, Transsylvania szálloda. 69

Hasatschek Károly

építőmester

7 16-25

Szászváros, Romoszi-ut 23.

Hirdetések jutányos árban — felvétetnek lapunk kiadóhivatalában.

VASILIE BUDOIU

kádár-mester

Elvállal e szakba vágó mindennemű munkákat jutányos árak mellett.

39 10-10

Szászváros, Malom-u. 22. sz.

Szászvárosi Könyvnyomda Részvénytársaság

Ajánlja dúsan felszerelt papir-raktárát u. m.: eljegyzési- és esküvői-kártyáit, diszes kiállítású meghívóit, névjegyeit, valamint falragaszait

Mindennemű irodalmi-művek iskolai és irodai írószerek, hivatalos és egyéb nyomtatványok a legjutányosabb árak mellett szereshetők be

Könyvnyomda, könyv-, papir- és írószerkereskedés

A Szászváros és Vidéke kiadóhivatala